



Månadsrapport

Arbets- och företagsnämnden

Maj 2018

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Hänt i verksamheten maj 2018	4
2.1	Vuxenutbildning, SFI och samhällsorientering.....	4
2.2	Arbetsmarknad.....	4
2.3	Ekonomiskt bistånd	5
2.4	Ensamkommande barn och unga.....	7
2.5	Bostadsförsörjning nyanlända	8
2.6	Nyanlända flyktingar	9
2.7	Myndighetsorganisation.....	10
3	Prognos	12
4	Ekonomiskt resultat	13

I Sammanfattning

Det ackumulerade ekonomiska utfallet för arbets- och företagsnämnden efter maj är cirka minus 93 miljoner kronor, vilket motsvarar en budgetavvikelse på cirka minus 17 miljoner kronor. Avvikelsen beror framför allt på högre kostnader än budgeterat för verksamheten ensamkommande barn/ unga och myndighetsorganisationen, samt lägre intäkter än budgeterat för nyanlända flyktingar. Resultatet uppvägs delvis av en mindre positiv avvikelse inom ett antal budgetposter inom arbetsmarknadsinsatser och vuxenutbildning. Ett flertal ekonomiska risker har identifierats, innan och under pågående verksamhetsår, varav några har realiserats under de inledande fem månaderna. En mångfald av åtgärder är vidtagna för att bromsa utvecklingen, men effekten kommer i flera fall att dröja och motverkas till del av realiserade risker. Helårsprognosen från tertialbokslutet om en negativ budgetavvikelse på cirka 47 miljoner kronor kvarstår, men det är sannolikt att den behöver revideras under sommaren på grund av att ytterligare identifierade risker ser ut att realiseras.

2 Hänt i verksamheten maj 2018

2.1 Vuxenutbildning, SFI och samhällsorientering

Resultat och orsaker

Det ekonomiska resultatet för grundläggande vuxenutbildning per den sista maj är minus 2,9 miljoner kronor. Detta motsvarar 0,3 miljoner kronor eller cirka 11 procent över budget. Resultatet föranleder ingen förändring av prognosen för helåret, vilket betyder att en prognostiserad negativ budgetavvikelse på cirka 20 procent eller cirka en miljon kronor kvarstår. Resultatet kan förbättras av retroaktivt utbetalade stadsbidrag, som inte har räknats in i prognosen.

Utfallet för gymnasial vuxenutbildning, minus 15,2 miljoner kronor, avviker positivt med nästan 1,7 miljoner kronor mot budget. I takt med ökat flyktigmottagande under året samt fler personer i jobbspår och utbildningsplikt kommer utfallet att närma sig budget successivt. Helårsutfallet beräknas dock vara en positiv budgetavvikelse på cirka två miljoner kronor.

I budgeteringen av vuxenutbildningen underskattades efterfrågan på grundläggande vuxenutbildning och överskattades efterfrågan på gymnasial vuxenutbildning. Budget och utfall för vuxenutbildningen totalt sett är dock relativt väl överensstämmande.

Utfallet för svenska för invandrare är minus 6,5 miljoner kronor, vilket är cirka 1,1 miljoner kronor sämre än budget. Prognosen är fortsatt att efterfrågan kommer att öka successivt under året i takt med att Migrationsverket anvisar nyanlända till Nacka. Inga stadsbidrag har utbetalats för sfi hittills, och bedömningen är att utfallet kommer att vara i paritet med budget inklusive dessa.

Resultatet för samhällsorientering är minus 0,4 miljoner kronor, vilket är cirka en miljon kronor bättre än budget och beror på att antalet anvisade nyanlända var mycket lågt inledningsvis under året. Utfallet förväntas närma sig budget under året, men prognosen är att helårsresultatet blir en positiv budgetavvikelse på cirka en miljon kronor.

Åtgärder och risker

Det sammantagna utfallet inom området vuxenutbildning, sfi och samhällsorientering pekar på att budgeten kommer att hållas under året, och inga särskilda åtgärder är därför vidtagna. Det finns dock risker i form av mindre stadsbidrag än beräknat samt att efterfrågan ökar ännu mer än prognos, på grund av utbildningsplikt och/eller att målgruppen har behov av längre tid i insats än tidigare. Viss höjd för detta har tagits i prognosen, samt i budget inför 2019.

2.2 Arbetsmarknad

Resultat och orsaker

Utfallet för Arbetsmarknadsinsatser check, även kallat jobbpeng, är minus 8,5 miljoner kronor, vilket är en positiv budgetavvikelse på cirka 3,2 miljoner kronor. Efterfrågan väntas öka successivt under året i takt med att allt fler står utan egen försörjning vid utgång ur etableringsprogrammet. Under 2018 förväntas andelen kvotflyktingar bli större än tidigare år, vilket kan påverka efterfrågan på framförallt jobbpeng språk och arbetsintroduktion. I likhet med tertial I bedöms helårsutfallet bli en positiv budgetavvikelse på cirka en miljon kronor.

Budgetposten "Arbetsmarknad övrigt" inkluderar bland annat sommarjobben, föreningsbidrag, avtal med VärNa, konsumentrådgivning, avtal med kommunala produktionen och entreprenörshubben. Utfallet är minus 9,4 miljoner kronor, vilket är en positiv budgetavvikelse på cirka 3,8 miljoner kronor. Orsaken till den positiva avvikelsen är främst att ett flertal avtal har omförhandlats inför 2018 med positiv ekonomisk effekt. Kostnaderna för nya förvaltningsavtal, IT-stöd och utveckling genom bland annat digitalisering och robotisering förväntas minska överskottet under året.

Prognosen är att helårsutfallet blir en positiv budgetavvikelse på cirka två miljoner kronor.

Åtgärder och risker

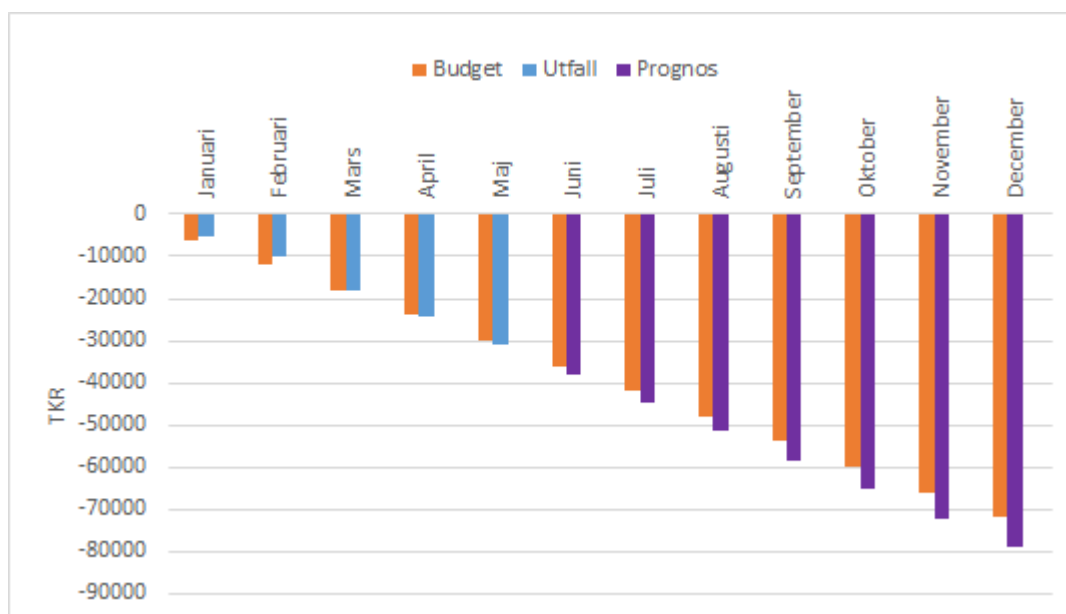
Utfallet väntas överträffa budget, inga åtgärder är vidtagna. Arbetet med översyn av avtal kommer att fortgå. Den största kända risken ligger i en kraftigt ökad efterfrågan på grund av ökad andel kvotflyktingar. Effekten blir i så fall tydlig under senare delen av hösten och framförallt under 2019.

2.3 Ekonomiskt bistånd

Resultat och orsak

Det ackumulerade resultatet är cirka minus 31,3 miljoner kronor, vilket är en negativ budgetavvikelse om minus 1,4 miljoner kronor. Avvikelsen är hänförlig till att allt fler hushåll lämnar etableringen utan egen försörjning samt ett ökat genomsnittligt behov av ekonomiskt bistånd. Prognosen är fortsatt att helårsresultatet kommer att avvika negativt från budget med minst 7 miljoner kronor.

Kostnaderna var lägre än budget under januari och februari men har ökat under året i takt med att fler nyanlända hushåll anvisats till Nacka. Dessutom lämnar ett flertal hushåll den tvååriga etableringsperioden, inte minst under hösten, och prognosen är att cirka 40 procent av dessa kommer att behöva ekonomiskt bistånd då etableringsersättningen dras in och ersätts med lägre bidrag för de som inte ännu har nått egen försörjning.



Figur 1. Nettoresultat: budget, utfall och prognos för ekonomiskt bistånd 2018.

Eftersläpning av utbetalning som verksamheten rapporterat vid varje månadsskifte under våren, kvarstod delvis även vid detta månadsskifte. Handläggningstiden för månatlig ansökan om ekonomiskt bistånd var dock i snitt fem arbetsdagar vilket är brukligt. Handläggningstiden för ansökan om livsföring i övrigt såsom tandvård eller flyttkostnad är fortsatt längre än brukligt.

Statistik

Tertial I	antal	skillnad jmf fg månad (antal)	skillnad jmf fg månad (%)	trend	prognos helår
Hushåll med ekonomiskt bistånd (år)	1218	24	2	ökande	1300
Öppna insatser	1010	-228	-18	vikande	

Tertial I	antal	skillnad jmf fg månad (antal)	skillnad jmf fg månad (%)	trend	prognos helår
Ansökningar (mån)	774	240	45	ökande	800

Kommentar: Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd ökar något och väntas öka ytterligare under andra halvåret i takt med att flera nyanlända anvisas till Nacka. Prognosen som gjordes vid årsskiftet på cirka 1 300 hushåll vid årsskiftet 2018/2019 kvarstår. Långtidsbehovet minskar något för närvarande. Prognosen är att genomsnittsantalet ansökningar ligger på cirka 800 per månad under året.

Det genomsnittliga utbetalade beloppet per år och familj uppgår till 62 000 kronor i maj, vilket är en ökning med 1400 kr sedan föregående månad. Genomsnittet för samma period 2017 var cirka 56 800 kronor. Anledningen till ökningen är sannolikt att de hushåll som lyckas hitta egna bostäder och/eller når egen försörjning och inte längre behöver ekonomiskt bistånd är hushåll vars behov av bistånd ligger under genomsnittet.

Det så kallade glappet har varit i stort sett obefintligt under de första fem månaderna.

Åtgärder

Åtgärder pågår för att begränsa kostnadsutvecklingen inom ekonomiskt bistånd. Följande kan rapporteras för tertialet:

- 18 personer har rekryterats till extratjänster i kommunens verksamheter per den sista maj och totalt 46 har beviljats en extratjänst
- till och med maj har 38 personer påbörjat så kallade jobbspår, varav 31 personer är kvar i insatsen och övriga har avbrutits
- den totala genomsnittsytan per person i genomgångsbostad för de nyanlända är 18 kvadratmeter per person. Det är en minskning med 3 kvadratmeter jämfört med 2017.
- ytterligare ett antal inhyrningar av fastigheter som försvårar en effektiv matchning har avbrutits.
- Semestervikarier har rekryterats för att säkerställa mottagande och handläggning av ansökan om ekonomiskt bistånd under sommaren.
- Boendefunktion för tätare uppföljningskontakter kring kunder som bor i tillfälligt boende upprättad

Risker

Det nya etableringsprogrammet som infördes första januari 2018 kan komma att få effekter på behovet av ekonomiskt bistånd hos nyanlända. Utvecklingen kommer att följas noga under året.

Om antalet anländande anhöriga till ensamkommande barn ökar kommer kostnaderna för ekonomiskt bistånd att stiga mer än beräknat. Hittills under året har tre familjer anslutit till ensamkommande barn i Nacka.

Om antalet anländande anhöriga med barn till tidigare kommunanvisade ökar kommer kostnaderna för ekonomiskt bistånd stiga mer än beräknat.

För kvotflyktingar som anländer utan personnummer finns risk att det uppstår ett glapp där kommunen får kostnader för ekonomiskt bistånd. Andelen kvotflyktingar ska enligt Migrationsverket uppgå till cirka 30 % under helåret, men ligger hittills på 42 %.

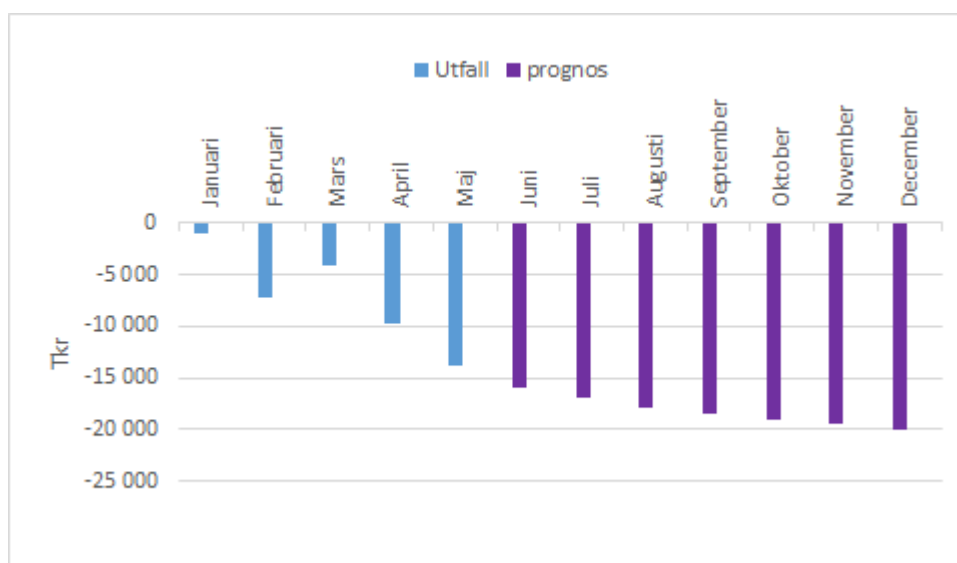
2.4 Ensamkommande barn och unga

Resultat och orsaker

Det ackumulerade resultatet tillika budgetavvikelsen är minus 13,7 miljoner kronor för verksamheten ensamkommande barn och unga. Maj månads resultat är 1,6 miljoner kronor bättre än föregående månad. Den positiva utvecklingen i förhållande till föregående månad beror främst på minskade kostnader för obelagda platser i avtalade boenden om cirka 1,4 miljoner kronor.

Vid maj månads slut är avtalade platser i princip fullbelagda. Antalet obelagda platser har under perioden varit 0 till 1 stycken, vilket inneburit en kostnad på 231 000 kronor, en minskning med 1,4 miljoner kronor från föregående månad. Dock är 183 000 kronor hänförligt till obelagda platser i april månad.

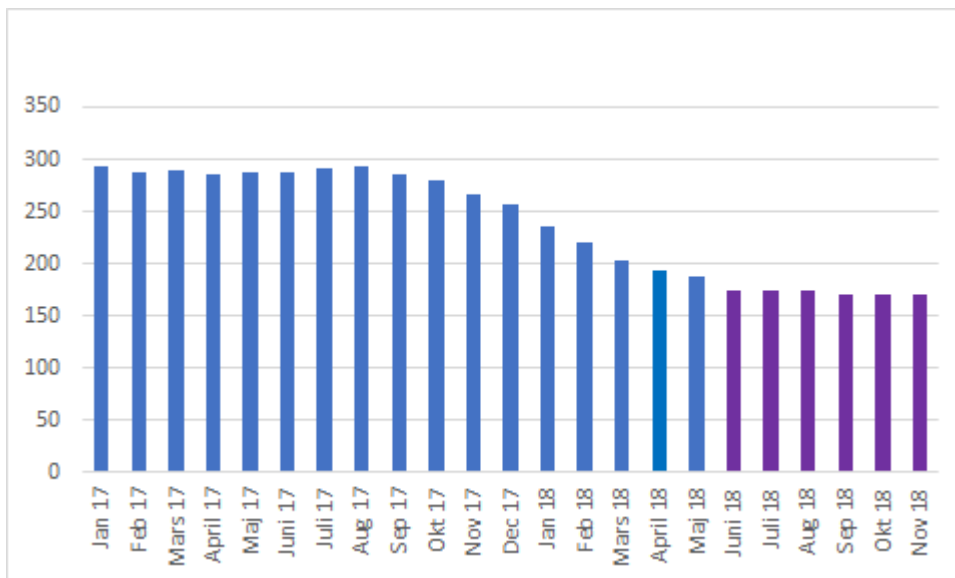
En viktig anledning till underskottet i verksamheten är skillnaden mellan totala kostnader och intäkter i form av schablonersättningar. Skillnaden beror bland annat på barnens/de ungas individuella behov som ofta leder till en placering som är dyrare än schablonersättningen, samt utfallet vid Migrationsverkets beslut kring återsökta medel. Vidare påverkas utfallet negativt då tillgången på mindre bostäder som kan användas för träningsboende i kommunens bostadsbestånd är lägre än behovet. Sammantaget är det en mycket stor osäkerhet i prognosunderlaget, inte minst på intäktssidan, och utfallet kommer sannolikt att hamna någonstans i intervallet minus 20 till minus 30 miljoner kronor. Årsutfallsprognosen om minus 20 miljoner kronor kvarstår men kommer att ses över noga under sommaren.



Figur 2. Nettoutfall och prognos, ensamkommande barn 2018.

Statistik

Vid maj månads utgång ansvarade Nacka kommun för 188 ensamkommande barn/unga, vilket är en minskning med sex barn/unga sedan föregående månad. Fem ensamkommande barn/unga har anvisats till kommunen under året, varav två har avvikit. Sju ärenden har avslutats under året med anledning av familjeåterförening.



Figur 3: Antal barn/unga, blå stapel= utfall, lila stapel= prognos

Boendekostnaden per barn och dygn motsvarade cirka 1 272 kronor under maj, vilket är en minskning med 115 kronor sedan föregående månad. Minskningen av boendekostnad beror på att flertalet av de avslutade placeringarna hade en högre kostnad än det tidigare det genomsnittet. Myndighetsutövningen per barn/ung och dygn motsvarade cirka 208 kronor, vilket är en ökning med drygt 50 kronor sedan årets början. Ökningen beror på att fasta kostnader fördelas på ett allt mindre antal barn/unga. Den totala genomsnittskostnaden per barn/ung och dygn uppgick till 1 513 kronor, vilket inkluderar kostnader för obelagda platser, myndighetsutövning och för samtliga övriga insatser kopplat till barnen/de unga. Skillnaden mellan total kostnad och intäkt är en starkt bidragande orsak till att verksamheten går med underskott jämfört med budget.

Åtgärder

Ett antal åtgärder pågår för att bromsa den negativa kostnadsutvecklingen:

- Fokus i verksamheten ligger på att minimera den negativa effekten av uppkomna kostnader för obelagda platser och på att så snabbt som möjligt flytta ungdomar till billigare boendeformer.
- Antalet avtalade platser har minskat med 53 stycken under året.
- Utvecklingen följs noga och både placeringar och avtal ses över utifrån nya prognoser.
- Avtal ses över och upphandlingar har gjorts för att säkerställa mindre kostnadsdrivande och utifrån individuella behov anpassade boenden.
- Anpassning av myndighetsorganisationen till det minskade antalet placeringar pågår.

Risker

Kostnaden för placeringar för ensamkommande barn/unga med utökat vårdbehov överstiger de statliga schablonersättningarna. Vid återsökning av faktiska kostnader, som görs retroaktivt, finns risk att Migrationsverket avslår ansökan. Detta har inträffat under april, motsvarande ett intäktsbortfall på helårsbasis på cirka 3,6 miljoner kronor. Ytterligare avslag kan komma framöver och ökad försiktighet vid prognostisering av intäkter vidtas därför för resten av året.

2.5 Bostadsförsörjning nyanlända

Resultat och orsaker

Utfallet hittills under 2018 är minus 0,7 miljoner kronor, och är beräknat utifrån en schablonsumma

på 2 000 kr per kvadratmeter som arbets- och företagsnämnden hyr av kommunstyrelsen och intäkter i form av hyror från hushåll i genomgångsbostad. Under förutsättning att interndebiteringen fortsatt ligger på cirka 2000 kr per kvadratmeter justeras helårsprognosen till ett utfall enligt budget. Det finns dock en stor osäkerhetsfaktor som härrör från det svårberäknade behovet av tillfälliga bostäder.

Under första tertialet har 22 hushåll sagts upp från genomgångsbostad på grund av att den tvååriga etableringsperioden är slut. Hushållen består av sammanlagt 96 personer.

Fjorton hushåll har hittat eget boende. Fyra hushåll bestående av totalt 23 personer har ansökt om och beviljats tillfälligt boende via ekonomiskt bistånd. Tre hushåll har fortfarande inte flyttat ut och ett hushåll har boende via statlig myndighet.

I behovsbedömningen har behovet av tillfälligt boende estimerats till hälften av hushållen som lämnar genomgångsbostad och ett genomsnittligt behov på sex månader. Den estimerade andelen hushåll är hittills relativt överensstämmande med utfallet. Det är dock för tidigt att följa upp hur lång tid behovet av tillfälligt boende kvarstår.

Åtgärder

Bosökarstöd för nyanlända har startats upp i samverkan med flykting- och etableringsverksamheten inom Valfärd samhällsservice. Någon mätbar effekt av detta arbete kan inte redovisas ännu men arbetet bedöms vara ett viktigt steg för att påskynda för kommunens nyanlända att hitta eget boende i Nacka eller annan kommun. Detta arbete kommer att fortsätta med målsättningen att öka möjligheterna för nyanlända att hitta eget boende och därmed minska risken för att de, efter de två åren i kommunens genomgångsbostad, behöver insats i form av tillfälligt boende via ekonomiskt bistånd. Arbetet bedrivs delvis i samverkan med civilsamhället och kommunens produktionsverksamhet har för detta beviljats medel från Länsstyrelsen, så kallade §37a-medel.

Risker

Vid övergång mellan hyresgäster krävs ofta arbete med återställande av bostaden. Om kostnaderna för återställande debiteras arbets- och företagsnämnden bedöms återställandekostnader i storleksordningen en miljon kronor kunna uppstå under 2018.

2.6 Nyanlända flyktingar

Resultat och orsaker

Det ackumulerade utfallet för budgetposten nyanlända flyktingar för perioden är 16,4 miljoner kronor vilket är ett negativt utfall i relation till budget på cirka fem miljoner kronor. Posten inkluderar intäkter i form av statsbidrag för nyanlända och diverse utgifter som till exempel etableringsstöd.

Den negativa budgetavvikelsen beror delvis på förskjutningen i Migrationsverkets årscykel för anvisningar, vilken medförde att endast ett fåtal nyanlända anvisades till Nacka under januari och februari samtidigt som verksamheten hade fasta kostnader. Förskjutningen fanns inte med i budgeten för 2018. Vidare sattes budgetramen vid ett tillfälle då det fanns skäl att tro att det totala mottagandet skulle bli större än faktiskt utfall. Prognostisering utifrån utfall hittills under året och applikation av försiktighetsprincipen leder till en revidering av förväntade intäkter till ett årsutfall på cirka 31,6 miljoner kronor, vilket motsvarar en budgetavvikelse på cirka minus 20 miljoner kronor.

Statistik

Under januari-maj har 44 hushåll om 111 personer tagits emot i kommunen. Av de 111 anvisade är 60 barn. Kvotflyktingar utgör 42 procent (37 personer) av det totala antalet mottagna.

Migrationsverket har dock meddelat att andelen kvotflyktingar som anvisas till Nacka ska vara på

samma nivå som i övriga riket under året, och en utjämning till cirka 30 procent kan därför förväntas.

Risker

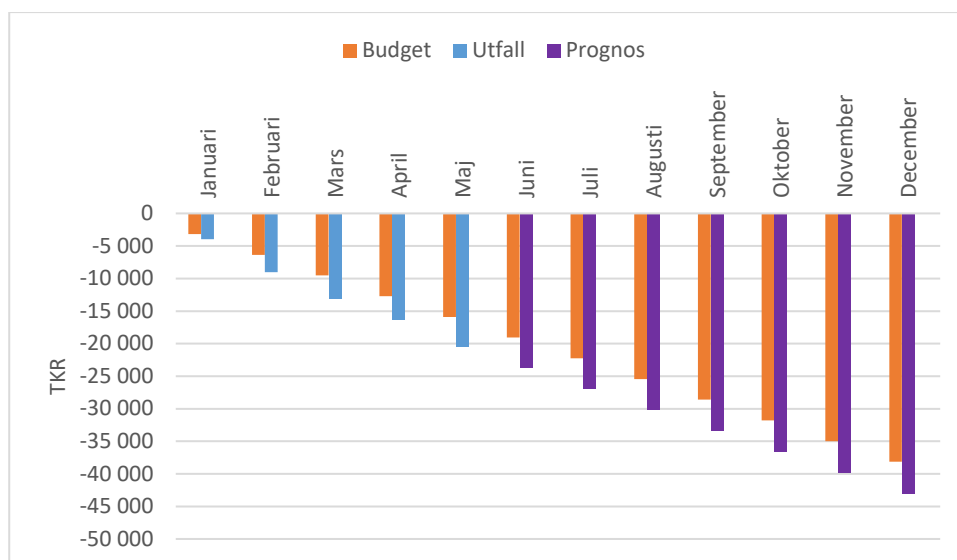
Kvotflyktingar behöver mer och längre etableringsstöd och andra insatser för att uppnå egen försörjning än andra nyanlända. I takt med att antalet kvotflyktingar i Nacka ökar under året är risken stor att kostnaderna för nyanlända överstiger budget.

2.7 Myndighetsorganisation

Resultat och orsaker

Utfallet för myndighetsorganisationen, minus 15,9 miljoner kronor, motsvarar en negativ avvikelse i förhållande till budget på cirka 4,7 miljoner kronor. Det är ett försämrat resultat på drygt en miljon kronor i jämförelse med föregående månad. En stor del av förändringen från föregående månad ligger dock i okonterade fakturor som kommer att förflyttas till andra konton vid attest, och det faktiska utfallet blir klart efter färdigställande av denna rapport.

Den negativa avvikelsen består till största delen av konsultkostnader. Dessa är framförallt förknippade med handläggningen av ekonomiskt bistånd och beror både av hög sjukfrånvaro och av förseningar i det automatiseringsprojekt som har pågått sedan hösten 2017. Helårsprognosen har sedan tidigare lagts på minus 5 miljoner kronor, vilket behöver ses över under kommande månader.



Figur 4: Nettoutfall och prognos, myndighetsorganisation 2018.

Status i automatiseringsprojektet

Full förväntad effekt av robotiseringen av handlägningsprocessen för ekonomiskt bistånd är ännu inte uppnådd. Efter intensiv felsökning görs ett antal justeringar i juni som förväntas leda till bättre effekt framgent.

Resurser

Sjukfrånvaron har varit hög under våren och konsulter har tagits in för att avhjälpa läget, men trots det har handläggningstiderna för vissa ansökningar legat över utlovad tid. Effekten av automatiseringen i form av robothandlagda ansökningar är försenad. Kontinuerlig ökning av andelen ansökningar som utförs av roboten är dock sannolik inom kort.

Åtgärder

Ett flertal åtgärder pågår för att nå budgetramen för myndighetsorganisationen under 2018:

- automatisering av flera handlägningsprocesser, till exempel inom vuxenutbildning. Projektet löper enligt plan.
- minskning av antalet tjänster på grund av minskad belastning har pågått under tertialet men får full effekt först under årets sista tertial.
- övriga effektiviseringsåtgärder, till exempel e-arkivering

Risker

Fortsatt hög sjukfrånvaro och försenad effektivisering på grund av försenat automatiseringsprojekt inom verksamheten ekonomiskt bistånd riskerar att leda till konsultkostnader även framgent.

3 Prognos

Det ekonomiska resultatet och rapporten från verksamheten föranleder inga förändringar i helårsprognosen för budgetavvikelse jämfört med tertial I.

Grundläggande vuxenutbildning, check: -1 miljon kronor

Gymnasial vuxenutbildning, check: 2 miljoner kronor

Svenska för invandrare, check: 0 miljoner kronor

Arbetsmarknadsinsatser, check: 1 miljon kronor

Arbetsmarknad, övrigt: 2 miljoner kronor

Samhällsorientering, kundval: 1 miljonkronor

Ekonomiskt bistånd: - 7 miljoner kronor

Ensamkommande barn och unga: - 20 miljoner kronor

Nyanlända flyktingar: -20 miljoner kronor

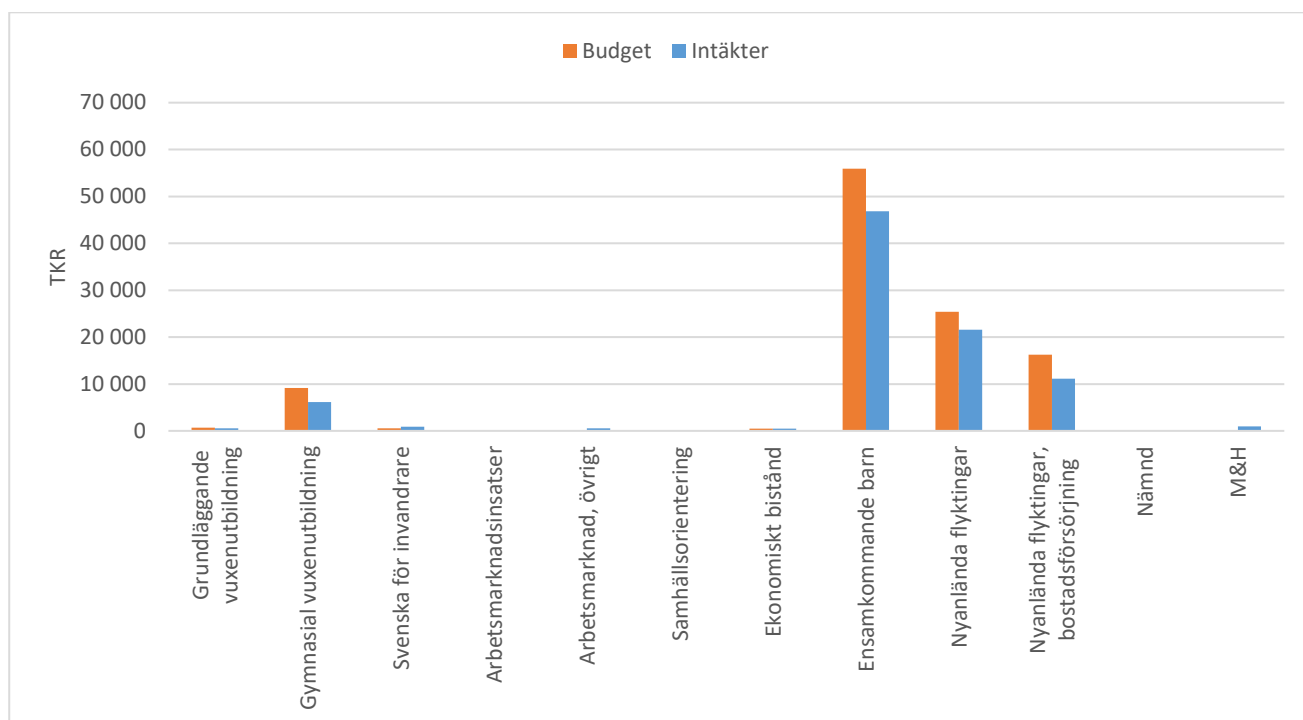
Bostadsförsörjning nyanlända: 0 miljoner kronor

Myndighetsorganisation: - 5 miljoner kronor

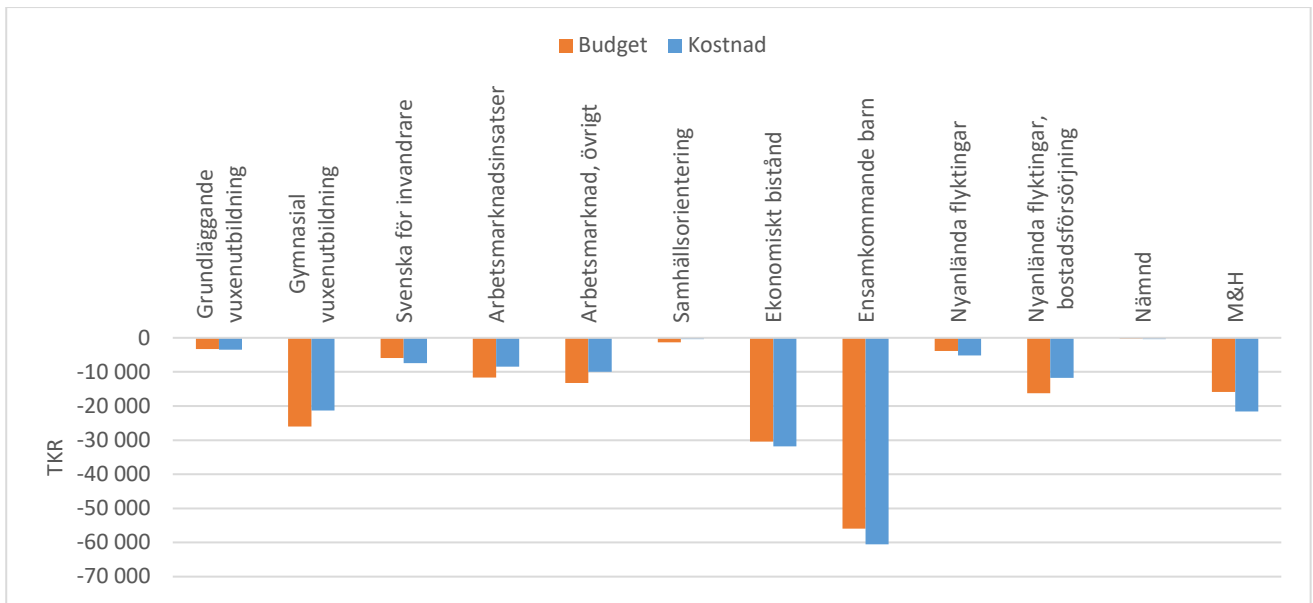
Totalt: -47 miljoner kronor

4 Ekonomiskt resultat

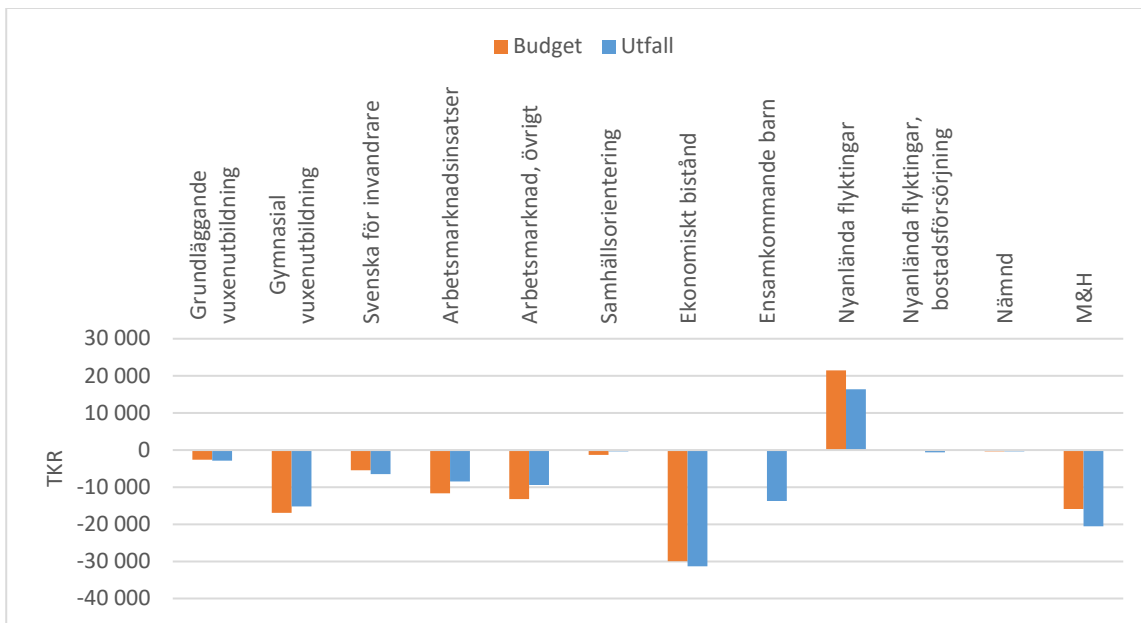
Verksamhet, tkr	Ack utfall 2018			Ack budget 2018		Helår budget och prognos 2018		
	Utfall intäkter	Utfall kostnader	Utfall netto	Budget netto	Budget-avvikelse	Budget netto	Prognos netto	Prognos avvikelse
Grundläggande vuxenutbildning,check	576	-3 459	-2 883	-2 595	-288	-6 229	-7 229	-1 000
Gymnasial vuxenutbildning,check	6 155	-21 348	-15 193	-16 878	1 685	-40 506	-38 506	2 000
Svenska för invandrare, check	917	-7 433	-6 516	-5 415	-1 101	-12 997	-12 997	0
Arbetsmarknadsinsatser, check	0	-8 482	-8 482	-11 685	3 203	-28 043	-27 043	1 000
Arbetsmarknad, övrigt	545	-9 979	-9 434	-13 247	3 813	-31 792	-29 792	2 000
Samhällsorientering, kundval	0	-372	-372	-1 340	968	-3 215	-2 215	1 000
Ekonomiskt bistånd	465	-31 808	-31 343	-29 954	-1 389	-71 889	-78 889	-7 000
Ensamkommande barn	46 847	-60 578	-13 731	0	-13 731	0	-20 000	-20 000
Nyanlända flyktingar	21 593	-5 194	16 399	21 493	-5 094	51 584	31 584	-20 000
Nyanlända flyktingar, bostadsförsörjning	11 127	-11 781	-654	0	-654	0	0	0
Nämnd	0	-381	-381	-316	-65	-758	-758	0
Myndighet och huvudmannauppgifter	965	-21 545	-20 580	-15 896	-4 684	-38 150	-43 150	-5 000
Summa	89 190	-182 360	-93 170	-75 831	-17 339	-181 995	-228 995	-47 000



Figur 5. Intäkter: Ackumulerad budget och utfall per verksamhetsområde, maj 2018.



Figur 6. Kostnader: Ackumulerad budget och utfall per verksamhetsområde, maj 2018.



Figur 7. Nettoresultat: Ackumulerad budget och utfall per verksamhetsområde, maj 2018.